

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

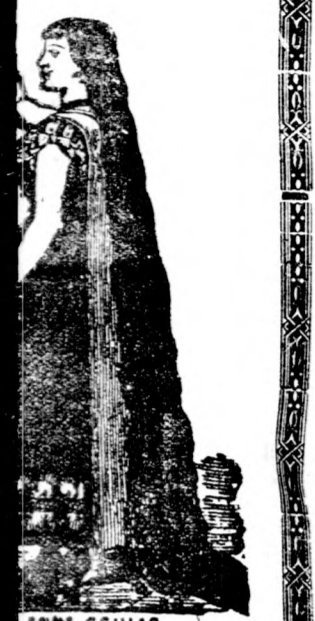
A debreczeni és vidéki „függetlenségi part” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Írdetési díj... Kéziratok visszajár...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve... Egy évre...

OK... áron.

ANNA CSILLAG

demü közönséget ér... K OTTO.

nőnek. A T Z VARRÓ... ében.

g n á t z.

A kormánypart.

(K. B.) Ha a számár oroszlan-bört ölt is magára, még sem ismeri el róla senki, hogy oroszlan. Így vagyunk a kormányparttal is, mely hivatalosan »szabadelvélyű párt», mely szereti magát nevezni, pedig olyan messze áll a valódi szabadelvűsügtől, mint Makó Jeruzsálemtől, s voltaképen nem egyéb, mint a legreakcionáriusabb párt, mely valaha csak létezhetett. Különbözik is ha elfogadnók azt, hogy a kormánypart »szabadelvélyű párt», — hát az ellenzéki pártok — kivéve az antiszemita pártot, melynek vezére a kormányparti Istóczy — nem szabadelvélyűek? Nem hűbeben, nem oda-adóbban szolgálják a szabadelvűség eszméit, mint maga a kormánypart? S valamint a kath. vallásnak nincs joga a többi felekezetekkel szemben magát »egyedül úrvöztöknek» nevezni: ugy a kormánypart sem követelheti magának a »szabadelvélyű» elnevezést! Legjobbhan rászolgálták ok a »mameluk-párt» elnevezésre, viseljék békén e nevet!

Soha politikai párt nem követte oly vakon vezérét, mint a mi kormánypartunk Tisza Kálmánt. A mit Tisza mond és tesz, az ő előttök szentírás, az ellen egyetlenegy mameluk se mer felszólalni, pedig Tisza Kálmán nem a római pápa, hogy csalhatatlan lenne. Még a bosnyák politikai is — melyet a nemzet egyhangulag elítélt, melytől maguk a mamelukok is visszariadtak — megszavazta a kormánypart, mely annyira be van dresszírozva vezére által, hogy ennek szavára még a Reichsrathba is bemenne. Nem messze állunk tőle!

És mi az oka annak, hogy Tiszát oly vakon követi a pártja? Talán a Tisza Kálmán államférfi nagysága? No ennek még kevés tanujelét adta. Minden működése csak toldozás-foldozás, de nem államférfi alkalmak. Vagy talán elvűségéért nyeri Tisza e nagy ragaszkodást? Épen nem, hisz nagyobb köpenyeg-forgató nincs a világon nála! Egyszóval azért ragaszkodnak hozzá, mert kezében van a hatalom s e hatalom ő nagyon ügyesen feltudja a saját céljaira használni, — egy szóval ő kegyelmsége nem egyéb, mint kortes-miniszter.

Nehéz idöket élünk. Anyagiilag napról-napra pusztulunk, veszünk. Sok a szegény ember, a kinek hivatal kell. A hivatalokat pedig nem osztogatják azoknak, kik a mindenható kormány ellen mernek szavazni, hanem csupán azoknak, kik tétet-fejet hajtának előtte. Ebben rejlik a kormány hatalma. A hivatal-vadászokat igyekszik lekényeztetni s azokat, kik kortes-szolgálatokat tesznek, jutalomban részesíti. Bizony az anyagiilag független emberek közül keveset látunk a kormányparton, hanem ott látjuk az eladósodott gentryt, a hivatal-vadászokat, kintntések után vágyók seregét s ezeknek rokonait, kik atyafiságos szeretetből ellenzékeskedéssel nem akarják a kedves atyafiak előrehaladását meggátolni. A kormánypartot tehát nem eszmék, hanem a kenyér kérdés tartja fent s a hivatalnokok oly ferde helyzetbe jutottak a kormányval szemben, hogy nem a nemzet, hanem a miniszterium szolgálinaik tartják magukat, mintha az exczellenzai miniszter-urak nem a nemzet szolgálói lennének!

Csalódik azonban a kormány, ha azt hiszi, hogy azok, kik most az ő politikáját támogatják, mindnyájan feltétlen hűvei lennének. Épen nem. Nagyon sok olyan kormánypartit láttunk mi már, kik öszintén bevallották, hogy csupán állásuk miatt nem ellenzékiek, állásukat pedig nem veszélyeztethetik, mert családjuk van. S ritka az olyan mameluk, ki négyeszer közt be ne vallaná elégedetlenségét a mai állapotokkal, — s ha titkos szavazást

hoznának be valami kérdésre, 100 szavazat közül alig esnek egy a kormányra!

A jelen kormány baklövésének lajstromát hosszú dolog volna egy cikkben elsorolni s kár is volna rávesztgetni az időt, hisz olvasóink nagyon jól ismerik azokat. Azért csupán arra utalunk, hogy mit ír a kormány 1886-ra előterjesztett budgetjéről a Neue Freie Presse, a Tiszakormány bécsi barátja: »A valóságos deficit 33 millió s ebből hitel útján fedezendő 26 millió forint. Hat év alatt Magyarország 300 millióval szaporította adósságát s évenként átlag 50 milliót kellett kölcsönöznie a pénzpiactól. Az államadósságok évenként 117 millió kiadást okoznak, az összes költségek majd harmadrészt. Magyarországnak szakítani kell az örökös adósságesinálás rendszerével, ha nem akarja pénzügyi elégtelenséggel dicősködni a küzdelmek árán szerzett politikai állását megingatni. A deficit a rém, mely a Tisza-kormány elé áll s folyton int, hogy Magyarországon is oly kormány, mely nem képes a pénzügyi kérdést megoldani, saját existenciájának kardinális feltételeit megingatja.»

E sorokhoz nincs mit hozzá tennünk. Csupán azt csodáljuk, hogy miként akadnak mégis oly emberek, kik Tisza Kálmánt nagy államférfinak tartják, — de hát ezekre nézve meg van írva, hogy: »Boldogok az együgyűek, mert övék a mennyeknek országak!»

A függetlenségi és 48-as part csüörtökön értekezletet tartott, melyen a bacs megyei ellenzék szervezkedése került szóba. A zombori értekezleten jelen volt függetlenségi és 48-as párt az alkalommal is szigoruan ragaszkodott a párt által legközelebb kiadott kiáltványban foglaltakhoz. Ezen kijelentés tudomásul vétetett:

A forrongó Balkán. A »P. L.» hirc szerint Sándor fejedelem — minden tagadás daczára — már a tavasszal tudta, a mi most Ruméliában megtörtént, — azért járt Angliában, hogy megszerezze s meg is nyerte az angol kormány támogatását s Franzensbadban Gierssel közölte is a történéseket. Bukarestből jelentik, hogy Románia a semlegeségre határozta el magát, miután a hatalmak arról bizonyították, hogy a Dobrudzsa-határ Romániára nézve kedvezőleg fog szabályoztatni. Azon hirt, hogy Szerbia elindította volna hadait Bulgária ellen, megczafolják. Nisből jelentik, hogy a szerb király kijelentette, hogy ő nem fog a fővárosba visszatérni anélkül, hogy eredményt mutathasson fel. Szerbia minden körülmény között ragaszkodik ahhoz, hogy határai délen kikerekítettessenek. Szerbia csupán a bulgáriai Ton és Bresnik kerületeket igényli, melyeket kizárólag szerbek laktak és mely területeket a mult háboruban is a szerb csapatok okkupáltak. A Szerb hadügyminiszterium távirat-ot intézett a temesvári vasutifélgörséghez, hogy Anináról a lehető leggyorsabban szállítson nagyobb mennyiségű kőszént a szerb hajóhad számára. Kattarói hírek szerint a montenegrói hadsereg mozgósítási parancsot kapott és a katonák között a löszer kisztas elrendeltett.

A francia választások. Párisból a pótválasztásokat illetőleg a köztársaságra nézve rossz hírek érkeznek. A mersékelt köztársaságiak egyre-másra felszólalnak a megállapított névsor ellen, mely csupa radikális és komünardot tartalmaz. Így nem lehetetlen, hogy Párisban is néhány monarchista fog választatni. Párisból jelentik, hogy Anuamban 10 benschülött lekesz és 7000 keresztény lemeszáróltatt.

Az ezredék áthelyezése a lelsőb vidékekről Boszniába s illetőleg Erdélybe következetesen foly. Mindenünnen, a hol magyar ezredék teljesítettek a felsőb vidéken a helyőrséget, Boszniába és részben Erdélyben vezénylik a csapatokat. A kormány, tekintettel a költségvetés által előidézett hangulatra, e csapat elhelyezéseket is igyekszik maga mellett felhasználni. Azzal érvelnek az ilyen érveles iránt fogékony körökben, hogy az áthelyezések az Erdélyben észlelhető forrongás okából magyar Erdélyben történnék, hogy tehát a pénz-

ügyi helyzet rosszabbulása összefüggésben áll a Magyarországgal ellenséges áramlatok legyőzésére fölvetett költségvel. A kormány egyáltalán nem számít arra, hogy a józanabb gondolkodású közönség lassankint rájöj, mily játékok az érzelmeivel a kormány s mennyire mesterségesen idézte elő, hogy az államelete ellen folyamatosan levő mozgalmak leköszék figyelem és felköltsék szenvedélyeit. A kormány ámitani, zavarni akarja a közönséget, hogy ép oly bevezett tényekkel álljon elő, mint előállott Bosznia elfoglalásakor.

A kiállítási kitüntetések.

Az országos kiállítási bíráló-bizottság munkálkodásának eredményét szeptember 15-én tette közzé a kiállítás elnöksége. A kitüntetések statisztikája azt bizonyítja, hogy a kiállítóknak mintegy harmadrésze nyert kitüntetést, illetőleg érmet.

Table with 4 columns: Csoport, Díszoklevél hazai kiállítási nagy érem, Kiállítási nagy érem, Közreműködői érem. Rows I to XXXI.

Megjegyezzük, hogy a 114 díszokleveltel tulajdonképen csak 103, mert néhány kiállító több csoportban kapott ugyan díszoklevelet, de ezek egy oklevélben vonatnak össze.

A díszoklevelek értékét emeli az a körülmény is, hogy azokat Rudolf trónörökös, mint a kiállítás védnöke, sajátkezűleg írja alá.

A felállított 3776 kiállítási nagy érem közül 479 Horvátországra és 227 a külföldi (az I. csoport nemzetközi osztályában részt vett) kiállítókra esik.

A csendőrség szaporítása. Daczára államháztartásunk súlyos állapotának, a kormány egyre fokozza a kiadásokat, még pedig azokat, a melyek leginkább terhelik a nemzetet. Így a belügyminiszter a csendőrség létszámát a jövő évben 4 örmesterrel és 113 csendőrral kívánja szaporítani, ezenkívül új őrszervelet is állíttatnak föl, még pedig 1 szakasz, és 19 őrsparancsnokság, a mely czéltől 1 tiszttel, 1 örmesterrel, 19 örsvezetővel a 76 csendőrről több szűkséges. A felállítottan tervezett 1 szakasz és 19 őrsparancsnokság székelyhelyű a következő községek személtettek ki, és pedig: Krassó Szőnyre megyébe kebelezett Bozovits mezőváros a szakasz; Marosújvár — Aisó Feher; Hosszaszuszó-Kis-Küküllő; Csávoly és Felső-Kövli — Bacso-Bodrog; Billet és Zichyfalva — Torontál; Nagy Zorizenc — Krassó Szőnyre; Új Kécske és Kóka — Pest; Szohodol-Bihar; Tátrafüred — Szepes; Böös — Pozsony; Vitenec — Nyitra; Várna — Trancsén; Zakamene Klin — Árva; Malnapatak — Nógrád; Tárnok — Fejér; Városhodác — Vas, és végre Nagy-Czenk — Sopron megyében pedig 1 — 1 örsvezető és 4 — 4 csendőrről álló őrs székelyhelyű (összesen 1 tisz, 1 örmester, 19 örsvezető és 76 csendőrség személyzeti szűkségletére 3.141,938 frt irányoztatik elő, 375,068 frttal több mint a f. évre.

A jövő évi budget tárgyalása. A delegációk november utolsó hetében végzik csak el tárgyalásaikat és mivel üléseiket az ideu bécsben tartják, a képviselő ház pénzügyi bizottsága nem tanácskozhatik párhuzamosan a delegációval az állami költségvetés fölött. E szerint a budget bizottsági előkészítése csak november vége felé kezdődhetik, a miből önkény következik, hogy a képviselőház a karcsoni szünetek előtt még annyira sem viheli

a költségvetést, hogy a főrendekhez átküldhesse.

Az oláhok.

Zala tónán két oláh hangosan fenyegetőzött az utcán, hogy most víz foly a patakban, de nemokára magyar vér fog folyni, — s e miatt az illetőket a csendőrrök el is zárták, de a községi bíró, ki szintén oláh, kibocsátotta őket. Ifj. Borz a György kincstári erdővédet, ki a magyar-igeni oláh papnak egy fuvaros által dy n a m i t o t küldött, Maros-Vasárhelyre szállították, valamint dynamit szállító fuvarost is elfogták. A Zsókon (Kolozs megye) Bakó Ferencz birtokos lovászat oláh suhanczok megölésével fenyegettek s két ízben megis támadták. Megtámadták s megölésével fenyegettek a hasonlóképen magyar kocsiát is, s miután a szobába behatolni nem tudták s cselédháza kezdtek behatolni, amit aztán szerencséjére a szorogatót családnak az előjáróság megakadályozott. Ugyancsak a nemesi kuria gazdatisztjét is megtámadták a napokban, aki csak nagy bajjal tudott menekülni nagyobb veszedelem elől; a kertész legényét meg is ölték, s a holtestnél a kertészt is fenyegette egyike azoknak, kik a gazdaságot megtámadták, mondván, hogy »sok van a rovásán, amiért ellene tanuskodot, s miért lakolni kell.» — A kertész-legény holtesttet fel is boncoltatták s a gyilkosság elkövetésének gyanuja alatt két legényt be is fogták, kik közül az egyik nem régen szabadult ki a börtönből. Ime hát már nemcsak fenyegetnek, de már vér is foly. Folyó évi október 12-én brassói fuvarral Romániából 3 úriember érkezett Kovásznára egy állítólag osztrák főhadnagy kíséretében. Az illetők meg az nap jelentkeztek Kovászna község előjáróságá előtt, kinyilatkoztatván ottan, hogy az egyikök az erdélyi határszélre rugó »Gurgyó» nevű, saját tulajdonát képező havasából ezer darab tönkföt adott el egy kovásznai román atyafinak, s a hely kijelölése végett került erre. A községi előjáróság a helyettes szolgabíróhoz utasította az idegen vendégeket, s ezen rendkívüli ügyet saját részéről is jelentette a helyettes szolgabírónak, valamint azt is, hogy a vendégek közül egyik román ezredes, egy pedig a katonai mérnöki karnál a főhadnagy. Hogy a segéd, — illetve helyettes szolgabíró előtt — írja az »E-k» — az idegen vendégek kellőleg igazolták-e magukat eljárásuk czéljáról: arról mit sem tudunk; de hogy a gyanus eljárást az alispánhoz táviratozni — és hogy az illetőket — kik itteni románokkal 2 nap óta szabadon járkák havasainkat — szigoruan ellenőriztetni — kellett volna: az kétséget nem szenved.

II. Mükialítás az országos kiállítás keretében.

E kiállítás az országos kiállítás területén az ugynevezett műcsarnokban van rendezve, és a kiállított képeknek ugy tekintélyes száma, mint művészes belbecse tekintetéből megérdemli a többszöri megismerést. Már maga a műcsarnoknak nevezett épület mint műépítészeti tárgy megérdemli a kiváló körülnézet. Ez épület külsője művésziileg van feldiszipve; s e díszítmények részletei meglepőleg szépek.

Az épületet Pfaff Ferencz építész tervezte és Gregersen Guilbrand vállalkozó építette. A beépített terület 1150 □ méternyi tért foglal el.

Az épület olasz-renaissance stlyban készült s változatos alakzatu díszítményeit, párkányzatait — vagyis a mint műnyelven fejezik, az akterdiákat, z ophorokat, trygliphekét, a tojás párkányokat s az Pécsen Zsolnay majolica gyárában csináltak, meglepően változatos szingazdasággal öszszállitva s egységessé tömésítve.

Ezen épület termében a képzőművészet, nevezetesen a szobrászat, festészet, műépítészeti készítményein kívül még a műipari régiségek és drágaságok vannak kiállítva.

32 szobornü és 320 db festmény és építészeti rajz és tervezet látható; s a szobor és festészeti művek közt minden jelesebb magyar művész bemutatata dolgozatait, alkotó képességét egyéni műérzekét és sajátosságait. Műdön a látogató a műcsarnokba belép, legelsőbb is a szobornüvek állanak előtte; s ragadják meg érkeket. Eze' közt leginkább érdeklik a látogatót. Zala: Györgytől Mária és Magdolna, fél a baba. Kiss Györgytől Az igralmas samaritanus; A kis tolvaj. Gerendai Belától: A fürdő gyermek. Huszár Adóftól: Huzdrá cigány; Venus és Amor. Strobl Alajostól: Halász leány. (Ez kiválóan meggyerő alakzat.)

